



**AVIOERO JA SIIHEN LIITTYVÄT
EETTISET KYSYMYKSET**

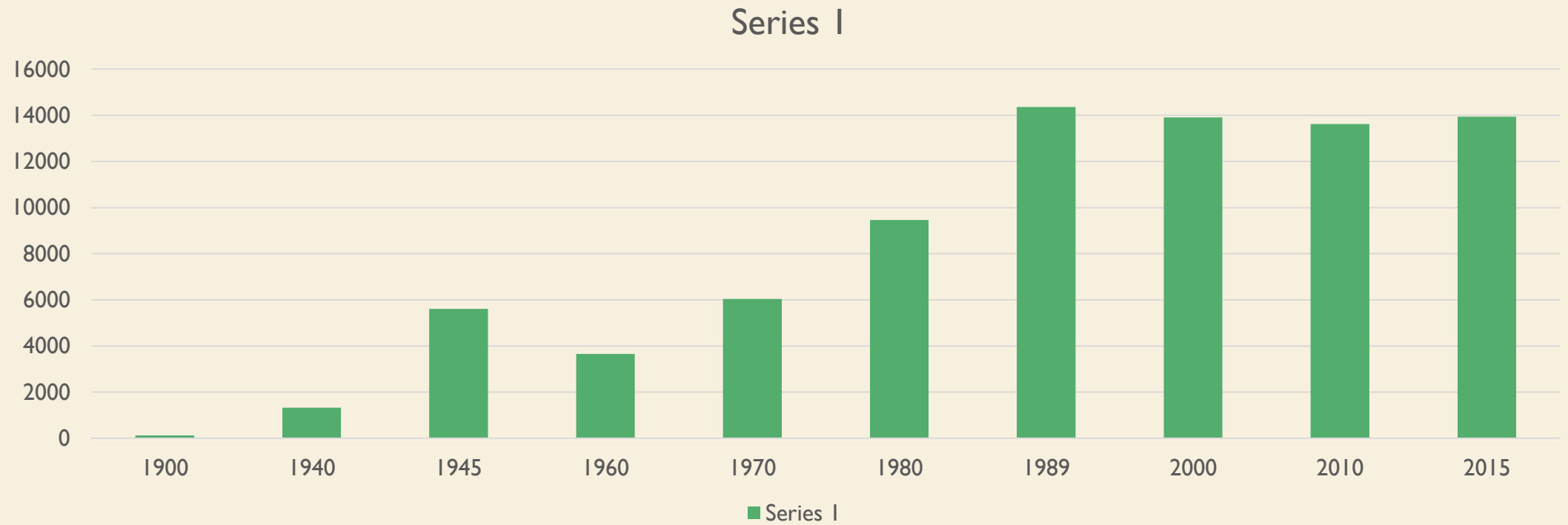
**YLIOPISTONLEHTORI, DOSENTTI
JOUKO KIISKI**





AVIOEROJEN MÄÄRÄT SUOMESSA 1900-2015

(LÄHDE: TILASTOKESKUS)



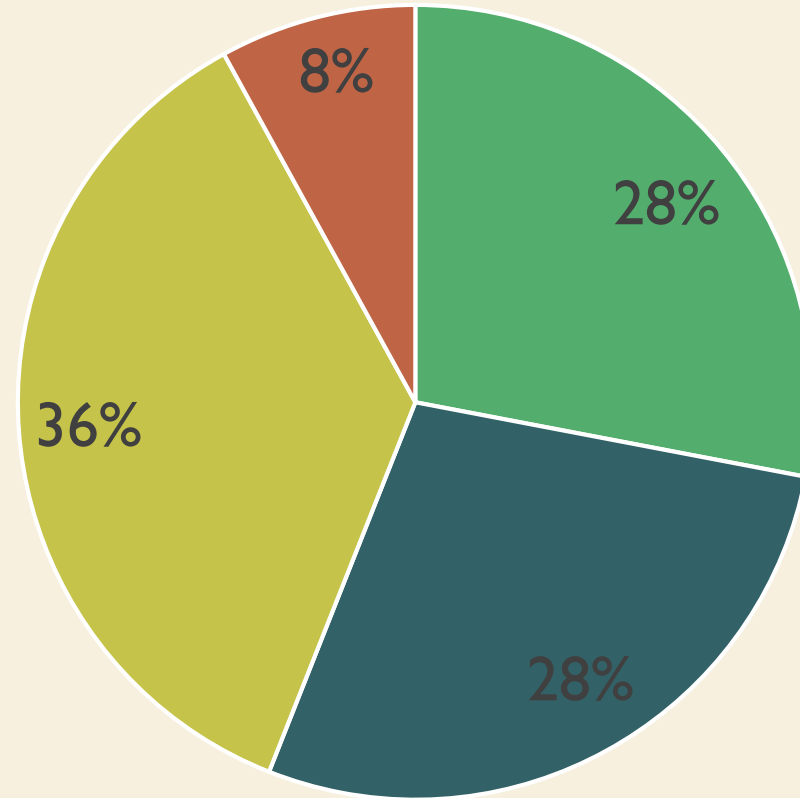
LISÄÄNTYNEIDEN EROJEN SYITÄ

- Yhteiskunnallinen muutos
- Naisten aseman paraneminen
- Avioerolainsäädäntö
- Uskonnollisuuden muutos
- Ihmisten eliniän pidentyminen
- Postmoderni elämäntapa

AVIOEROJA ON TUTKITTU PALJON ERI TIETEENALOILLA

- Tilastotieteellinen tutkimus
- Sosiologinen tutkimus
- Sosiaalipsykologinen tutkimus
- Psykologinen tutkimus
- Kasvatustieteellinen tutkimus
- Juridinen tutkimus
- Teologinen tutkimus

AVIERO ON TYYPILLISESTI HAASTAVA, SUURI ELÄMÄN MUUTOS: EROKUNNAN KÄSITYS AVIOERON VAIKEUDESTA (KIISKI 2011)



■ erittäin vaikea ■ vaikea ■ toisaalta vaikea, toisaalta helppo ■ helppo

AVIOERON ULOTTUVUUDET

- Juridinen avioero
- Psykologinen avioero
- Sosiaalinen avioero
- Taloudellinen avioero
- Teologinen avioero

JURIDINEN AVIOERO ON HYVIN YKSINKERTAINEN ASIA

- Vuoden 1987 avioliittolaki teki eroamisen hyvin helpoksi
- Avioliitossa elävällä on subjektiivinen oikeus hakea avioeroa, joka puolen vuoden harkinta-ajan jälkeen myönnetään
- Eroon ei tarvitse ilmoittaa mitään syytä, puolison kanssa asiaa ei tarvitse millään tavalla käsitellä
- Eettisestä näkökulmasta voidaan kuitenkin kysyä: eikö ole kuitenkin eettisesti perusteltua, että asiaa käsitellään yhdessä puolison kanssa

JURIDINEN AVIOERO ON HYVIN YKSINKERTAINEN ASIA

- Jos puolisoitten välit ovat pahasti tulehtuneet, asioiden selvittämisessä voidaan käyttää myös ammattiapua
- Haastava eettinen kysymys on se, miten painavat syyt ovat perusteltuja avioeroon – juridiselta kannaltahan eroon ei tarvitse olla mitään syytä
- Eettisen jännitteen tilanteeseen tuo se, että yleensä avioerot ovat polarisoituneet: vain toinen haluaa eron

HAASTAVA TILANNE: KUN TOINEN VANHEMMISTA ON OLLUT PITKÄÄN KOTIVANHEMPANA

- Avioerossa se on ongelmallinen tilanne, jos toinen vanhemmista on ollut pitkään aikaan kotivanhempana
- Kotivanhempi ei ole panostanut työelämään ja ammattiuraan, myös tuleva eläkekertymä on jäänyt pieneksi
- Juridisesti tilanne on se, että jokainen vastaa itsestään
- Kotivanhempi ei saa mitään hyvitystä siitä, että hän on vastannut kodista ja lastenhoidosta
- Eettisesti tämä on ongelmallinen tilanne

KUN NEGATIIVISET TUNTEET PÄÄSEVÄT VALLOILLEEN

- Valitettavan usein avioerossa puolisoiden välit tulehtuvat
- Tällöin helposti negatiiviset tunteet – viha, kostonhalu, mustasukkaisuus – pääsevät valloilleen
- Tunteillahan ihminen ei ainakaan lyhyellä aikavälillä voi mitään
- Eri asia on sitten, miten tunteiden antaa vaikuttaa toimintaan
- Eettisesti on perusteltua, että ihminen käsittelee negatiivisia tunteitaan esimerkiksi ammattiauttajan kanssa
- Eettisesti ongelmallista on, jos negatiiviset tunteet kohdistuvat kiusaamisena sekä henkisenä ja fyysisenä väkivaltana entiseen puolisoon

LASTEN ASEMA AVIOEROSSA

- Jos puolisoilla on yhteisiä lapsia, tekee se avioeron haasteelliseksi
- Lapsiin vanhemmilla liittyy erossa myös eniten syyllisyydentunteita
- Eettiseltä kannalta on perusteltua, että lapset saavat riittävästi – eivät kuitenkaan kuormittavan paljon – tietoa vanhempien erosta
- Lapsille on aina hyvä korostaa, että ero ei ole heidän syy
- Eniten lapset kärsivät ja kuormittuvat erosta, jos vanhemmat sotkevat heidät keskinäisiin ristiriitoihin ja etsivät lapsista jopa liittolaisia toistan vanhempaa kohtaan (Salo 2011)



LAPSIIN LIITTYVÄT RIIDAT

- Perussääntö on hyvä muistaa: *Puolisosta voi erota – lapsista ei!*
- Eron jälkeen molempien tulisi olla hyviä vanhempia lapsilleen
- Lapsiin liittyvistä asioista tulee helposti riitoja: kumman luokse lapset jäävät asumaan, miten elatusmaksut määritellään, miten toteutuvat etävanhemman tapaamiset lasten kanssa
- Jo lasten kannalta olisi tärkeää, että vanhemmat pääsevät näistä asioista sopuun
- Haastava kysymys on se, onko eroon liittyvä auttamisjärjestelmä liian paljon naisia suosiva? (esim. Sinkkonen 2003)

ERI KIRKKOKUNNILLA ERILAISIA NÄKEMYKSIÄ AVIERON OIKEUTUKSESTA

- Katolinen kirkko ei hyväksy avioeroa eikä vihi eronneita uudelleen avioliittoon niin kauan kuin entinen puoliso on elossa
- Eronnut, joka menee siviiliavioliittoon, suljetaan ehtoollisyhteydestä
- Ortodoksisella ja luterilaisella kirkolla on ymmärtäväinen suhtautuminen avioeroon
- Luterilaisessa kirkossakin on ryhmittymiä, jotka suhtautuvat torjuvasti avioeroon

LUTERILAISTEN PIISPOJEN KÄSITYS AVIOERON OIKEUTUKSESTA

Ihante ja todellisuus eivät aina kohtaa. Vaikka avioliitto on solmittu suurin toivein ja vakain aikein, sen jatkaminen voi osoittautua ylivoimaiseksi. Puolisoiden jatkuvat epäsopu saattaa aiheuttaa heille itselleen ja erityisesti lapsille kohtuutonta kärsimystä. Yhdessäolo voi olla niin ristiriitaista, että se uhkaa perheen perusturvallisuutta ja lasten tasapainoista kehitystä. Vaikka haluttaisiin pitää kiinni liitosta, toistuvat pettymykset ovat vieneet siltä pohjan. Jatkamisesta tuntuu olevan enemmän vahinkoa kuin erosta. Vaikka Raamatussa ihanteeksi asetetaan avioliiton elinikäisyys ja ainutkertaisuus, joskus avioero on väistämätön. (Rakkauden Lahja 2008, 82)



KIRJALLISUUTTA

- Bauman, Zygmunt (2003): Liquid Love. Cambridge.
- Bauman, Zygmunt (2007): Consuming Life. Cambridge.
- Jallinoja, Riitta (2000): Perheen aika. Helsinki.
- Kiiski, Jouko (2011): Suomalainen avioero 2000-luvun alussa. Miksi avioliitto puretaan, miten ero koetaan ja miten siitä selviydytään. Diss. Joensuu.
- Maksimainen, Jaana (2010): Parisuhde ja ero. Sosiologinen analyysi terapeuttisesta ymmärryksestä. Diss. Helsinki.
- Määttä, Kaarina (2002): Avioeron tuska ja helpotus. Helsinki.
- Salo, Sirpa (2011): Parisuhdeongelmat ja lasten psyykinen hyvinvointi: kaksi tutkimusnäkökulmaa. Diss. Jyväskylä.
- Sinkkonen, Jari (2003): Isä ja lapset avioeron jälkeen. – Mies ja ero. Kertomuksia parisuhteen päättymisestä. Toim. Lipponen & Wesaniemi. Helsinki.

INTERNET:

<http://stat.fi>

<https://pixabay.com> (kuvat)